

SÈRIE 2**Exercici 1**

(Aquest exercici és comú a les opcions A i B. Aquesta resposta només és una de les possibles):

Hesíode, que fou el primer en dir quelcom sobre aquest tema, entre les moltes coses que conta sobre la vida de l'home, atribueix a la cornella nou vides nostres, als cérvols el quàdruple d'això; però per passar al que són coses provades, és cert que el gadità Argantoní va regnar 80 anys i que el sicilià Gòrgies en va viure 108.

Exercici 2

(Aquest exercici és comú a les opcions A i B)

Es tracta d'una oració composta, constituïda per un predicat nominal: *certum est* (on *certum* es pot considerar l'atribut) i una construcció d'infinitiu no concertat que fa la funció de subjecte. Dins de la construcció d'infinitiu trobem: un subjecte (*Arganthonium Gaditanum*), un verb intransitiu (*regnauisse*) i un CC de temps en ablatiu (*LXXX annis*).

Exercici 3**Opció A**

1-V, 2-F, 3-V, 4-F, 5-F, 6-V, 7-F, 8-F

Opció B

1-b, 2-c, 3-b, 4-b, 5-c, 6-b, 7-a, 8-a

Exercici 4.**Opció A**

M. Tul·li Ciceró va néixer a *Arpinum* (100 aC), petit poble del Laci. Ben aviat els seus pares el portaren a estudiar a Roma on es va formar escoltant els grans oradors al fòrum. De fet tot el seu progrés social està lligat en bona part a les seves aptituds oratòries: va tenir un debut sonat defensant, en un cèlebre discurs, Sext Rosci d'Amèria, un protegit del dictador Sul·la. Tot seguit, es va llevar d'enmig fent un viatge d'ampliació d'estudis a Grècia. De retorn a Roma va seguir el *cursus honorum* fins a assolir el consolat de l'any 63. En aquest itinerari destaquen els discursos que com a edil va compondre contra el govern de Verres a Sicília i el que segurament li ha donat posteriorment més anomenada, el que pronuncià contra Catilina denunciant l'intent d'aquest de conquerir el poder per mitjans violents. Ciceró passa per ser l'orador romà més insigne tant des del punt de vista teòric (va escriure diversos tractats de retòrica: *De inuentione*, *De oratore*, *Brutus*, *Orator*, etc.), com pràctic (són molts els discursos pronunciats, tot i que no sempre aquests es corresponen amb els publicats després; en podem destacar per la seva transcendència els següents: *In Catilinam*, *Pro Archia poeta*, *In Verrem*, *In M. Antonium orationes* o *Filípiques*, etc.). I precisament fou aquesta última sèrie de discursos, les *Filípiques*, la que precipità la seva mort. Home conservador per excel·lència, en la guerra civil entre Cèsar i Pompeu, optà per aquest darrer i encara que Cèsar el va perdonar, s'alegrà de l'assassinat de Juli Cèsar ja que això li féu creure que podien retornar els gloriosos temps de la república. Però, mort Cèsar, no pogué estar-se d'atacar durament amb les *Filípiques* M. Antoni, lloctinent i possible successor de Cèsar. Així, quan poc després M. Antoni arribà a un acord amb Octavi per constituir el segon triumvirat, la vida de Ciceró es converteix en moneda de canvi: assaltat mentre fugia, li tallaren el cap i la mà dreta i els exposaren a les tribunes del fòrum.

Opció B

La ciutat d'*Ilerda* (és dubtós si el nom es corresponen amb la *Itirda* o *Ilirda* dels ibers ilergetes) està situada sobre un petit promontori que dominava, i domina encara, el riu *Sicoris* (Segre) amb el recolzament del turó de Gardeny. No està clar si correspon a una antiga població ibèrica o és una creació romana *ex nouo*. Fou un *municipium* d'època augustea. En qualsevol cas, la seva funció era garantir i dominar el pas del riu a través del pont i assegurar les vies de penetració cap a l'interior, en especial cap a *Caesar Augusta* i *Oscà*. Entre les gestes històriques podem esmentar la lluita d'Indíbil i Mandoni contra Gneu Escipió, a finals del segle III aC, que acabà amb la mort dels dos caps indígenes; en la guerra sertoriana (s.I aC) la ciutat es posà del costat de Sertori en front de Pompeu; i, finalment, en la guerra civil entre Cèsar i Pompeu (s. I aC), fou el primer lloc on els pompeians comandats per Afrani i Petreu es feren forts per barrar-li el pas a Cèsar, cosa que provocà l'enfrontament conegut com a la Campanya de Lleida, del Segre o de Les Garrigues, i que acabà amb la rendició de les tropes pompeianes després del seu intent frustrat de creuar l'Ebre i passar a la Celtibèria. L'ocupació continuada del territori i la política de rasa practicada pels musulmans en el seu moment ha fet difícil la troballa de restes arqueològiques; darrerament s'han identificat restes de muralla a la Suda, unes termes al carrer de Remolins, una necròpolis a la zona de l'estació i algunes *domus* en diversos indrets de la ciutat.

SÈRIE 5

Exercici 1

(Aquest exercici és comú a les opcions A i B. Aquesta resposta només és una de les possibles):

Exercici 1.

Una vella desconeguda va anar a veure el rei Tarquini el Superb duent nou llibres, els quals deia que eren oracles divins. Els volia vendre. Tarquini va preguntar-ne el preu. La dona en va demanar un preu excessiu i desorbitat. El rei se'n va riure. Llavors ella va cremar tres dels nou llibres i va preguntar al rei si volia comprar els sis restants al mateix preu.

Exercici 2.

L'infinitiu és *esse*, el seu subjecte és *quos*. La construcció d'infinitiu fa de COD del verb *dicebat*. A part del subjecte *quos*, *esse* porta un atribut que és *diuina oracula*.

Exercici 3.

Opció A

1-F, 2-V, 3-F, 4-V, 5-V, 6-V, 7-F, 8-F.

Opció B

1-F, 2-F, 3-F, 4-V, 5-V, 6-F, 7-F, 8-F

Exercici 4.

Opció A

Titus Maccius Plautus, el comediògraf romà més famós, va néixer a Sàrsina (Úmbria) devers l'any 250 aC i morí l'any 184 aC. No se'n sap gran cosa de la seva vida, que sembla que va estar lligada al teatre en totes les seves vessants. És dubtosa l'anècdota que va haver de treballar movent la mola d'un molí de farina per recuperar-se d'una fallida econòmica.

Va dedicar-se al gènere de la *palliata*, és a dir, comèdia llatina ambientada a Grècia, per tal de defugir l'estricta censura que imperava a Roma, i en la seva creació va seguir les petjades en la comèdia nova grega d'autors com Dífil o Menandre.

A l'antiguitat passaven d'un centenar les comèdies atribuïdes a Plaute, tot i que modernament només se'l té per autor de vint-i-una comèdies conservades en un bon estat relatiu. D'entre elles, podem citar *Amphitruo*, *Aulularia*, *Menaechmi*, *Miles Gloriosus*, *Poenulus*, *Pseudolus* o *Trinummus*.

Totes les comèdies es caracteritzen per comptar amb uns personatges arquetípics com poden ser l'alcauot, el jove enamorat, el pare sever, l'esclau entremaliat, la falsa meuca.

Una línia argumental prototípica seria la d'un jove de bona família que vol aconseguir els favors d'una meuca o d'una noia decent, però que no disposa de diners per assolir els seus objectius; compta, però, amb l'ajut d'un esclau espavilat que a base de trucs i enganyifes li permetrà aconseguir el que vol el jove encara que sigui a costa d'enganyar el pare del jove o l'alcauot que no té altre objectiu que treure rendiment de la seva mercaderia. Al final, l'esclau sol aconseguir la llibertat com a premi, i la suposada meretriu resulta ser una noia de bona

família raptada per uns pirates, de manera que tots els impediments per a un bon final acaben desapareixent.

Una característica de les comèdies plautines són els noms parlants, és a dir, noms dels personatges que ens indiquen (per semblança o oposició) aspectes relacionats amb el caràcter o funció del propi personatge. La força còmica de la comèdia de Plaute resideix en la magistral utilització del llenguatge (acudits i imitació del registre col·loquial).

Opció B

Les dues ciutats comparteixen de bell antuvi un tret bàsic que fa que es donin, conseqüentment, altres coincidències: ambdues són capitals provincials, *Tarraco* és capital de la Hispania Citerior i *Emerita Augusta* és capital de la Lusitània. Amb tot, la seva fundació respon a moments, motius i circumstàncies diferents. La fundació de Tàrraco va lligada a la II Guerra Púnica, i Emèrita Augusta a la pacificació d'Hispania per August cap al 25 a.C. D'altra banda, des del punt de vista estratègic, Tarraco ocupa un lloc important ja que a part de ser un port de connexió amb Roma, està situada en una posició idònia per, alhora, servir de punt de partida en la penetració cap a l'interior a través de la vall de l'Ebre. *Emerita Augusta*, per la seva banda, era el punt de referència en la vall del riu Guadiana, en estar emplaçada en un lloc també important per controlar la penetració cap a la Lusitània, sempre ferotge, i per ser un nus de comunicació important en el qual confluien la ruta del riu i la Via de la Plata.

El fet de ser totes dues capitals provincials explica que cada una tingui dos fòrums, el provincial i el propi de la ciutat. D'altra banda, tenen l'estructura urbanística típica, amb la diferència que *Tarraco* presenta una distribució en terrasses, cosa possible per la seva situació geogràfica, circumstància que no es donava ni es dona en el cas d'*Emerita Augusta*. Així mateix, les dues ciutats conserven en bona part els monuments que palesaven la seva importància dins el territori: circ, anfiteatre i teatre. Com a curiositat, el circ de Tàrraco és a la segona terrassa, mentre que el teatre i l'amfiteatre d'Emèrita són al mateix turó, i van ser dissenyats dins del mateix projecte, en què participà Agripa, general d'August. El teatre d'*Emerita Augusta* està força ben conservat, i encara s'hi representacions teatrals. Les semblances, en aquest cas més aviat circumstancials, es podrien ampliar amb l'existència d'aqüeductes en les rodalies de cada una: Los Milagros a Mèrida i Les Farreres a Tarragona.

Històricament, Tàrraco va ser molt important (fins i tot August hi va residir uns anys) a començaments de l'Imperi, mentre que Emèrita va tenir diferents èpoques d'esplendor: al segle II, però sobretot al segle V.